

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ES MEZŐGAZDASÁGI LAP

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
TULAJDONA.
TELEFON : 158 szám.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYVE.
MEGJELENIK MINDEN HÓ 1.-ÉN ÉS 15.-ÉN

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL :
KOLOZSVÁR; ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON : 158 SZÁM

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lei, rendes tagdíja évi 200 lei, kisgazdák, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lei. A tagok az Erdélyi Gazdát 150 lej pótdíj ellenében kapják.

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

AZ E. G. E. TITKÁRA.

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 400 lei Negyed évre 100 lei
Fél évre 200 lei Egyes szám 8 lei

Az erdélyi fehér szarvasmarha halálára.

Irta: Klein Albert, okl. gazda.

Abból az alkalomból, hogy a szamosmegyei mezőgazdasági kamara a szimentáli bikák és üszök bevásárlási akciójával kapcsolatban az erdélyi fehér szarvasmarha tenyésztéséről rohamosan a szimentáli tenyésztésre szándékozik áttérni, javaslatot nyújtottam be, melyben ezen nagy roham mérséklését kértem. Hiába szóltam fel komoly indokkal alátámasztott javaslatom mellett dr. Nagy Endre, megyénk gazdasági egyletének titkára is, — a megye főállatorvosa kihangsúlyozta, hogy kár minden igyekezetért, mert az erdélyi fehér szarvasmarha meghalt (o murit). S mivel Erdély szarvasmarha tenyésztésének jövődó irányát jelző térképét is láttam, a megye főállatorvosának mondása tényleg komoly volt. Nincs tudomásom arról, hogy ez irányban Erdély gazdaközönségét megkérdezték volna — talán nem késő még együttes fellépéssel az illetékes tényezőket arra rábírní, hogy ezt a nagy rohamot az erdélyi fehér szarvasmarha ellen mérsékeljék és ezért veszem azt a bátorságot magamnak, hogy ezt a kérdést Erdély gazdaközvéleménye előtt kitergezzem.

Főállatorvosunk azzal érvel a fehér szarvasmarha ellen, hogy 1. a mai rohanó időkben nekünk is rohamosan haladni kell, 2. a szimentáli jövedelmezőbb, és 3. a traktorok rohamos terjedésével a világon, a fehér szarvasmarhára, mint igaerőre amugy sincs szükség.

A rohamos haladással csinján kell bánni. Az ugrásszerű haladással mindig veszély jár (még a gondolatok és eszmék világában is!), míg a lassu haladásból soha sem származott baj. Ami a szimentáli jövedelmezőbb voltát illeti, senki sem vitatja, hogy ahol ennek tenyésztése évtizedes fejlődéssel kimutathatólag rentábilissé vált, ne ebben az irányban haladjon tovább a fejlődés vonala. Az erdélyi fehér szarvasmarha tenyésztésének lehetetlenné tételére indoknak a traktorok rohamos terjedését a világon, semmiképen el nem fogadjuk.

Nem kell elfelejteni és ezt a gyakorlat is bizonyítja, hogy a traktorokat jelenleg csak egy kézben levő nagyobb birtokokon alkalmazzák. Nálunk a kisajátítás folytán még a középnagyságu birtokok is elaprózódtak. Hosszu évtizedek munkája után fog csak sikerülni a sok kis és törpe birtokok tulajdonosait arra rávenni, hogy összeálljanak avégből, miszerint közösen traktort vegyenek földjeik megművelésére s míg ez be nem következik *igenis szükségünk van az edzett erdélyi fehér szarvasmarhára, mint*

igaerőre. Ha majd ott fogunk tartani, hogy a kis és a törpe birtokok tulajdonosai összeállva traktorokat fognak venni, amely esetben már nem lesz olyan nagy szükség a fehér szarvasmarhára, mint igaerőre, s esetleg már nem is lesz jövedelmező a fehér szarvasmarha tenyésztése, az élet amugy is diktálni fogja azt a tenyésztési irányzatot, amely praktikus lesz és egyuttal jövedelmező is.

Hogyan képzelhető el a kényesebb szimentáli tenyésztésre való áttérés, amikor nálunk (különösen megyénkben) a parasztság 90 százaléka teheneivel szánt, boronál, hordja télen a fát a magas hegyeken levő erdőkből, fuvaroz velük, stb.? Tehát dolgozzunk első sorban azon, hogy a földművelő lakosság traktorokhoz juthasson s csak azután kerülhet sor annak a megfontolására, hogy az eddigi tenyésztési irányzatot megváltoztassuk s ezt gyorsabbá is tegyük.

Ha a szimentáli tenyésztésre akarunk minden átmenet nélkül hirtelen áttérni ott, ahol eddig a fehér szarvasmarhát tenyésztették, más irányban is meg kell teremteni előbb az előfeltételeket. Nevezetesen gondoskodni kell arról, hogy az állattenyésztő lakosság világos kő, illetőleg cement-istállókat építhessen, hogy azok minden követelménynek megfeleljenek, első sorban alaposan dezinficiálhatók legyenek. A szimentáli marha nagyon hamar megkapja a gümőkórt. Ha a nagyon sok helyt divó alacsony, sötét, egészségtelen faistállókkal bíró községekben térünk át a szimentáli tenyésztési irányzatra, ott a szimentáli állatállomány a gümőkór bacillusainak valóságos telepeivé fog válni. A gümőkór amugy is alaposan elharapódzott, amiről könnyen meg lehetne győződni, ha elrendelnék, hogy minden megye mindegyik járásában egy pár tehenészetben tuberkulinozzák meg az állatállományt. A tuberkulinozás eredményeképpen hozzávetőlegesen meg lenne állapítható, hogy az állomány hány százaléka gümőkóros; előre is megjósolható, hogy ez legalább is 60 százaléka lesz. Ha a gümőkórral szemben edzettebb és ellenállóbb erdélyi fehér szarvasmarha további tenyésztését radikális intézkedésekkel lehetetlenné tesszük s az előfeltételek megteremtése nélkül a gümőkórra könnyen reagáló szimentáli tenyésztésére térünk át, rövid idő alatt szarvasmarhaállományunk gümőkór százaléka hihetetlen magasságra fog emelkedni.

Véleményem szerint 1. minden megyében megállapítandó a mezőgazdasági kamara útján szarvasmarhaállományunk gümőkór százaléka; 2. minden megye minden járásában összegezendő hány drb. fehér és hány drb. szimentáli, illetőleg piros-tarka

marha van; 3. amennyiben megállapították valamely járásban, hogy ott az állatállománynak több mint 50 százaléka piros-tarka, illetőleg szimentáli, ott erre kell áttérni, viszont, ahol az állatállomány több mint 50 százaléka fehér, ott az erdélyi fehér szarvasmarha tenyésztése legyen az irányadó; 4. ott ahol a szimentáli tenyésztési irányzat véglegesen megállapították, a mezőgazdasági kamarák tanulmányozás tárgyává tegyenek egy olyan akciót, amely a földművelő lakosságot világos kő, illetőleg cement-istállókhoz juttassa. (Esetleg úgy mint Csehszlovákiában, ahol a sertés-tenyésztést előmozdítandó, a kormány az előzetesen jóváhagyott terv szerint épített sertésistálló költségeihez 70 százalékkal hozzájárul.)

Ezek azok a dolgok, amelyeket Erdély gazdaközönsége ez ügyvel kapcsolatban meg kell fontoljon.

Suia-Radákszinye, 1931. április hó.

Hogyan menthetjük meg a hajtani nem akaró gyümölcsfa csemetéket?

A legszakszerűbb és leggondosabb ültetés mellett is előfordul, hogy az ősszel, vagy tavasszal ültetett gyümölcsfa csemetéink közül valamelyik — esetleg több is, — nem hajt ki.

Az ilyen csemetén rendszeren segíthetünk a következő módon. A csemetét óvatosan, hogy gyökerei ne sérüljenek meg, kiássuk a földből. Az összes gyökereken éles késsel új metszési lapokat készítenk. A visszametszett csemetét ezután vízbe állítjuk, hogy a szövetek nedvvel teljenek meg.

Néhány órai állás után a csemetét kivesszük a kádból és régi helyére ültetjük. A kezelés rendszeren használni szokott s a csemete szépen fejlődésnek indul.

A hiba, hogy csemetéink nem hajtának ki, rendszeren abból származik, hogy a csemetéket tulságosan mélyen ültettük, vagy nedves, vadvizes altalajon állanak és a gyökerek nem jutnak megfelelő mennyiségű levegőhöz.

Ritkábban oka lehet a rügyezés elmaradásának az öntözés hiánya is. Ez inkább késő tavasszon ültetett fáknál szokott előfordulni, ha nem részesülnek kellő vízellátásban.

Az árpalevélcsikoltság, árpaüszök, buza-köszög, rozshópenész, répa-gyökérszög ellen kiváló hatású szer

A „CERESAN”

szárazpác.

377

A műtrágyázás időszerű kérdése.

Írta: Dr. Bittera Miklós.

Szinte hallom egyik-másik olvasóm (rosszalól) szavát: „A műtrágyázás időszerű kérdése az, hogy — ne műtrágyázzunk, mert a mai terményárak mellett nem jövedelmező.“

Az ilyen nyilatkozatot csak a szomorú gazdasors feletti jogos elkeseredés adja az ember számára. Az elégedetlenség pedig rossz tanácsadó!

Mindig könnyebb a bírálót, mint a cselekvőt. Mindig népszerűbb az elégedetlent szítani, mint csillapítani. Mégis megpróbálom a „hangulat“ ellen, rideg adatokkal felvenni a küzdelmet.

Az tagadhatatlan, hogy amikor a búza (meg minden gazdasági termény) ára magas — könnyebb dolog a műtrágyázás. A mai viszonyok között nehezebb megfelelő jövedelmet elérni — de nem lehetetlen.

A „Mezőgazdaság“ 1930. évi 11. számában (Magyaróvár) közöltem egy felsődunántuli, 20.000 holdas uradalmoban, az 1929—30. évben végzett műtrágyázási megfigyelések adatait. Nem én beszélek itt, hanem a számok, könyvelési adatok. Kitűnő gyakorlati gazdák szólnak ezekből — gazdákhöz!

Az idei gazdasági év a műtrágyák érvényesülésének nem kedvezett. — Enyhe volt ugyan a tél, de ezt száraz tavasz és nyáreleje követte. Amikor az esőzés megindult (július végén) a gabona már jórészt el is volt csépelve. Ennek ellenében a műtrágya a szem- és szalmatermést, kevés kivétellel, minden táblán emelte. A jövedelmezőséget azonban már nem. Elvégre ezt nem lehet csodálni. 14 Pengős búzaár nem sok költséget bir meg. Mégis a végső eredmény az volt, hogy **95 kísérlet átlagában a búza és a rozs műtrágyázásba fektetett tőke, 10 hónap alatt, 34,9%-ot kamatozott.** (Ezek nem „számítgatások“, hanem nagy uradalmi táblákon elért eredmények!)

Szuperfoszfát használatára az őszi kalászosok termése, csaknem az összes kísérletek alkalmával emelkedett és a jövedelmezőség is majdnem mindig biztosítva volt. 100 kg. szuperfoszfát a kísérleteknél átlag 110 kg. búzaszemtermés emelkedést eredményezett. Ez nem valami feltűnő, mert annak a több száz kísérletnek átlagában, amelyet a mezőgazdasági kamarák végeztek országsszerte 100 kg. szuperfoszfát a búza termést 121 kg.-mal emelte. Sok esztendei tapasztalat átlagában úgy szoktuk számítani, hogy 100 kg. szuperfoszfát a búza termését 100 kg.-mal emeli. Ez pedig a szuperfoszfát használatának jövedelmezőségét, még mai árak mellett is biztosítja. 100 kg. szuperfoszfát ára (fuvarral, zsákkal, stb.) kb. 11 Pengő, a búzáé (bolettával együtt) 14—16 P. Ha tehát az átlagosan várható termésemelkedés meg van, a jövedelmezőség is elvitathatatlan (bár kisebb).

Normális időben, amikor a szuperfoszfát ára kb. 40—45 kg. búza ára között mozgott, az átlagos jövedelmezőség már biztos és kielégítő hasznot biztosított. Ma, amikor 1 q szuperfoszfátért 75—80 kg. búzát kell adni, a jövedelmezőség kisebb. Minél alacsonyabb a terméskülönbség, annál bizonytalanabb a jövedelmezőség.

Pontos, kis parcellán végzett, többszörösen megismételt, tudományos irányú kísérletekkel, nagy valószínűséggel meg lehet állapítani az igen kis, azért még jövedelmező termésemelkedést is. Gazdasági nagyüzemekben végzett kísérlettől (ha az még olyan lelkiismeretes is) valami nagy pontosságot nem követelhetünk. A szükségszerűen fellépő „kísérleti hiba“ (pl. egyenlőtlenség az altalajban, stb.) miatt gazdasági kísérletekből csak akkor mernek nyugodt lelkiismerettel következtetni, ha a mutatkozó terméskülönbségek nagyok.

Ismerni kell tehát a gazdaság minden tábláját és a foszfortrágyák alkalmazását aszerint irányítani, hogy az átlagosnál magasabb termésemelkedés valószínű legyen. Ezt némelykor az adagok változtatásával, más esetekben egyéb műtrágyafélék együttes használatával lehet elérni. A már említett uradalmi kísérletek is ezt az elvet igazolják. 3 kerületben kat. holdankint (sorba alkalmazott) 80 kg. szuperfoszfát használata adta a legnagyobb jövedelmet, 3 más gazdaságban (bujá, tőzeges talajon) 150—200 kg. szuperfoszfát használata bizonyult legelőnyösebbnek. 2 kerület volt, ahol 120—150 kg. szuperfoszfát mellett 50—60 kg. mésznitrogén kiszórása is szükségesnek mutatkozott (a termésemelkedés olyan tetemes volt, hogy a mésznitrogén használatát is jövedelmezővé tette). Voltak esetek, amikor az ősszel szuperfoszfátba vetett búza kora tavasszal mésznitrogént (40—50 kg.) kapott fejtrágyának és ez biztosította a legnagyobb jövedelmet. Végül igen jól sikerült az a kísérlet, amelynél a „téli fejtrágyázást“ próbáltuk meg, 2 részletben adott, összesen 25 kg./k. hold salétromtrágyával, erős szuperfoszfátrágyázás után.

(Folyt. köv.)

Kisebb szakközlemények.

Gyümölcstermelésben a mezőgazdaság jövője. A gyümölcs ma pénzt jelent, ellentétben a gabonával. Mindenki szeretne sok gyümölcsöt termelni, sokoknak meg is van a gyümölcsöse, de hiányzik vagy a szaktudása, vagy az akarata a szakszerű permetezés és ápolás végrehajtására. Felhívjuk olvasóink figyelmét a mai számunkhoz mellékelt utmutatásra. Az abban leírt módon kezelt gyümölcsök évenként busás termést, kitűnő jövedelmet hoztak. A szükséges permetező szerek Erdélyben a következő lerakatoknál kaphatók: **Aiud:** Hangya központ. — **Alba-Iulia:** Karl F. Jickeli. — **Arad:** Mezőgazdák Kereskedelmi Rt. — **Baia-Mare:** Haracek Vilmos. — **Careii:** Sztruhár & Mandl. — **Cluj:** Agrotechnica, Calea Regele Ferdinand 8, Schieb & Co. Piata Mihai Viteazul 40. — **Dej:** Gazdasági Egylet. — **Oradea:** Takarékoság Szövetkezet, Piata Unirii 5. — **Satu-Mare:** Mezőgazdák Rt. — **Simleu:** Schwartz M. — **Timisoara:** Karner Ede Rt. Str. Bratianu 12. — **Zaläu:** Kincses és Erdey. — **Vezérképviselő:** Frederic Spodheim és Társa, Bucuresti, 2. Bulev. Elisabeta 55.

IRODALMI SZEMLE

Hiányzó szőlőtőkék biztosított utánpótlása címen Dezső Miklós okl. gazda, nyug. szől. és bor. főfelügyelő tollából Nagyenyeden egy 26 oldalra terjedő és 9 ábrával díszített füzet jelent meg, melyben a közismert és nagy gyakorlati tapasztalatokkal rendelkező szerző értékes útmutatásokat nyújt a hiányos szőlők pótlásának módjairól. A füzet megrendelését ajánljuk az érdekelt gazdaközönségnek. Megrendelhető a szerzőnél Nagyenyeden. — Ára 80 Lei.

EGYLETI ÉLET

Megalakult az Erdélyi Borszindikátus. Az Erdélyi Borszindikátus, mely február hó 7-én tartotta Kolozsváron az Erdélyi Gazdasági Egylet égisze alatt első ülését, április hó 24-én Gyulafehérváron az Erdély-Hegyaljai bortermelők élénk részvétele mellett megalakult véglegesen és megválasztotta vezetését is. A gyűlést Szász István az EGE. Szőlészeti és Borászati Szakosztályának elnöke nyitotta meg. Megnyitójában ismertette a kétségbeejtő borértékesítési viszonyokat és *Iorga* Miklós miniszterelnök szavaira hivatkozva politikai, nemzetiségi és felekezeti különbség nélkül az erők egyesítésére hívta fel a termelőket. Török Bálint ismertette a Szindikátus alapszabályait, majd megválasztották a Szindikátus vezetését. A választások eredménye a következő: Elnök: Szász István (Kolozsvár), társelnök: dr. Pop Jonel (Gyulafehérvár), alelnökök: Schöppner Sámuel (Sövényfalva), dr. Dumitreanu Felis (Gyulafehérvár), titkár: Török Bálint (Kolozsvár). Az igazgatóság tagjai: dr. Betegh Miklós (Agyéres), dr. Marcia Joan (Gyulafehérvár), dr. Kászoni Alajos (Gyulafehérvár), br. Kemény Pál (Malomfalva), Bürger Albert (Marosvásárhely). A közgyűlés lezajlása után az igazgatóság ülésezett, amelyen a Lengyelország felé irányítandó bor-export lehetőségei kerültek megvitatásra. Az erdélyi fajborok pl. Varsóban 100—120 leiert volnának értékesíthetők. A szállítási és egyéb költségek bár nagyok, de egy 20—40 leies literenkénti ár kb. kielégitené a termelőket. Ez az ár elérhető is volna, a nehézségek ott vannak, hogy a bort 12—18 havi hitelre kéne adni. A szindikátus igazgatósága, illetve a Bürger Albert elnöke alatt választott végrehajtóbizottsága azon fáradozik, hogyan lehetne a hitelezés elkerülésével készpénzért eladni a nagymennyiségben felhalmozódott készleteknek legalább egy részét. A termelők pincéjében annyi bor van, hogy egy jobb termés esetén nem lesz elegendő hordójuk. A szindikátus székhelye egyébként Kolozsvár, Attila-u. 10. A beiratási díj a terület arányában a következő: 2 hektárig (1,7 hold) 5.—, 5-től 10.—, tíztől 20.—, 20-tól 50.—, 50-től 100.—, 100-on felül 250.— lei. Tagsági nyilatkozatot készséggel küld a szindikátus.

A marosvásárhelyi cukorgyár répatermelői megkapták a termelési engedélyt. Amint ismeretes, a romániai cukorgyarak között a kormány nyolcnak az üzemét beszüntette és az idei kampányban csak négynek az üzemét engedélyezte. A marosvásárhelyi cukorgyár is a beszüntetettek között volt. A répatermelők ügyének képviselőjében Lázár Simon és Muther Aurél az E. G. E. Cukorrépatermelési Szakosztályának elnökei 2 hetet töltöttek Bukarestben, majd a vármegye új prefektusa is leutazott és egy nagyobb gazdaküldöttség mind azzal a céllal, hogy kieszközöljék a marosvásárhelyi cukorgyár üzembeszüntetésének visszavonását, mely körülmény katasztrofális következményekkel járna a gazdákra. A hosszúságos utánjárás végre meg is hozta a végleges eredményt, amennyiben a kormány a marosvásárhelyi cukorgyárnak 1700 hold termelési

Szállítunk	elsőrendű	346
és napsugaras hegyi fekvésről származó		
amerikai alanyvesszőket.		
Leszállított árak. — Árjegyzéket ingyen küldünk.		
A megyesi gazdasági tanintézet szőlőoltványtelepe.		
		Telefon 104.

területről származó répa feldolgozását engedélyezte. A gyár a kontingenst átengedi a botfalusi cukorgyárnak, az akciónak azonban az a haszna, hogy a marosmegyei répatermelők, ha károsodással is, még sem kénytelenek termelésüket teljesen beszüntetni. A küldött-ségnek megígérte a kormány, hogy segítségére lesz a gazdáknak egy különlegesen olcsó vasuti tarifa engedélyezésével, de az ma még nincsen meg, úgy, hogy a répamagot vetni még ma sem lehet. Szombatra, vagyis május hó 2.-ára várható a döntés, amelyről a nap-sajtó útján értesítjük olvasóinkat.

Gyümölcsfavédelmi előadás és bemutató Tordán. Az Erdélyi Gazdasági Egylet Kertészeti Szakosztálya május hó 3-án, vasárnap d. u. 3 órakor Tordán, az ótordai református iskola tornacsarnokában (Jósika Miklós-u.) gyümölcsfavédelmi előadást és bemutatót rendez. Előadások tartására felkérte az egylet dr. Páter Béla ny. gazdasági akad. igazgató urat. Az előadás kapcsán bemutatásra kerül a gyümölcsfa védelem és permetezés gyakorlatilag is. A gyümölcsstermelésre predesztinált Erdélyi gazdái, gyümölcsös és kert tulajdonosai számára a mai gazdasági viszonyok között már nem lehet közömbös, hogy lesz-e gyümölcsstermésük vagy nem, és ha lesz, hogy az ép, egészséges, értéket jelentő gyümölcs lesz, avagy hitvány, apró, ragyás, férges, értéktelen. Epen ezért kívánatos volna, hogy az érdekeltek érezzék önmagukkal szemben is kötelezőnek, hogy az E. G. E. ingyenes időszerű előadását meghallgassák, a bemutatót megtekintésük, és a Tordán és vidéken való egységes védelem megszervezése, megszervezése által a legkedvezőbb árak és feltételek mellett a törvény által is előírt kötelező védekezést végrehajtsák.

Tagdíjnyugtázás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a következő összegek küldettek be:

1930. évre 350 L. tagdíjat és E. G. pótdíjat fizetett: Kunle J. Szentgyörgy, Gazdakör Székelykeresztúr (150 L.), Gazdakör Fejérd, Gazdakör Sztamásfalva (1929. évre 200.— 1930. évre 100.—), Gazdakör Miskapus.

1931. évre 359 L. tagdíjat és E. G. pótdíjat fizetett: dr. Drexler B. Nteremi, ifj. Palló S. Kolozs, dr. Garda K. Nenyed (200), Szabó Kolozsvár (300 L.), Gazdakör Bácsfalu (200 L.), Kisállattenyésztők Egy. Brassó (150 L.), dr. Jeney E. Nenyed, Biró J. Kissármás, Seethal F. Miklósváralja (200 L.).

Vegyes közlemények

Gyászhir. Nagy veszteség érte Tordai György nyug. magvizsgáló állomási vezetőt. Leánya, Erzsike, 23 éves korában, Kolozsváron hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése április hó 30-án d. e. folyt le nagy részvétel mellett. Béke porairal

Megmozdulás a gyümölcsstermelésben. Érdekes jelenség, hogy Erdélyben itt is, ott is, elevenebben kezdenek a gazdák foglalkozni a gyümölcsstermeléssel. Odaát Magyarországon a Chinoin vegyészeti gyár több elhanyagolt gyümölcsöt saját kezelésbe vett és egy-két év alatt rekordterméskig javította fel szakszerű ápolással és permetezéssel a régi értéktelen, elenyésző terméseket. Ennek híre nálunk is elterjedt, annál inkább, mert a gyümölcs ma pénz jelent, ellentétben a gabonával. Mindenki szeretne sok gyümölcsöt termelni, sok gazdának meg is van hozzá a gyümölcsöse, de hiányzik a szaktudás vagy az akarata a szakszerű permetezés és ápolás végrehajtásához. — Tudomásunk szerint Balc községben, Bihar megyében a Chinoin Erdély

részére is átvett mintatelep céljából kezelésre egy gyümölcsös, ahol 36.000 darab fa van. Érdeklődéseket a Chinoin intézősége itt szívesen fogad és irásban is rendelkezésre áll. Ezen gyümölcsösben a téli védekezések elvégzése után, virágszirom hullás után a következő permetezési eljárás folyik: 100 liter vízben 1 kg. galic, 1 kg. méz, 1/2 kg. Sulfarol, 1/4 kg. Arzola összekevertetik. Ez a permetlé minden gomba és rágókártó ellen hatékony. Ezen lével magasnyomású géppel augusztus közepéig négyszer, meleg vidéken ötször is meg kell permetezni a fákat, ha jól értékesíthető gyümölcsöt akarunk termelni.

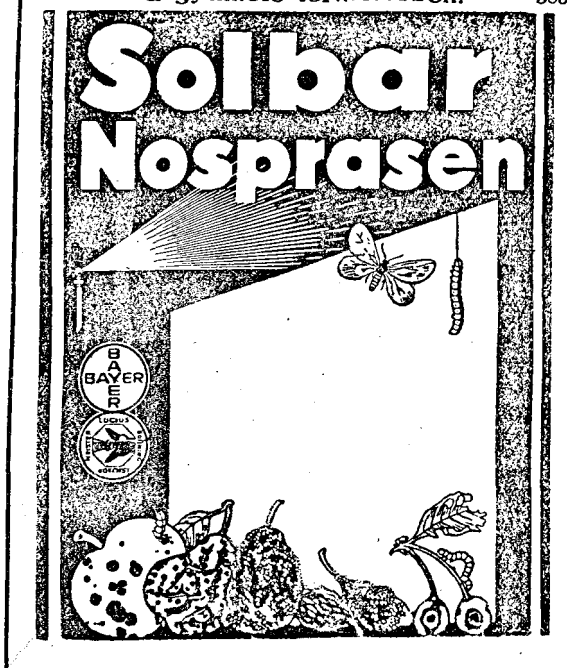
Ingyenes méhészeti tanfolyam. Az Erdélyrészi Méhész Egyesület a méhészeti szakismeretek fejlesztése céljából 1931. évi május hó 28-ától június 6-ig méhészeti tanfolyamot rendez a méhészet iránt érdeklődők részére. A tanfolyamon férfiak és nők, fiúk és lányok egyaránt résztvehetnek. Jelentkezéseket május 27-ig, naponta 9—2-ig elfogad az Erdélyrészi Méhész Egyesület titkári hivatala, Cluj-Kolozsvár, Strada Andrei Muresan—Attila-u. 10. A tanfolyam hallgatói jelentkezéskor 100 lei beiratási díjat fizetnek, egyébként a tanfolyam ingyenes. A tanfolyam előadói: dr. Páter Béla, Stief Ottó, Kremnitzki Aladárné és Török Bálint. A tanfolyam csak az esetben fog megtartatni, ha legalább 20 hallgató jelentkezik.

A marosvásárhelyi mezőgazdasági és ipari kiállítás nagy rendezőbizottságának ülése. Az Erdélyi Gazdasági Egylet által a marostordamegyei Földmivesszövetséggel karöltve folyó év szeptember hó 3—6 napjain Marosvásárhelyen rendezendő nagy mezőgazdasági és ipari kiállítás rendezőbizottsága május hó 7-én tartja meg alakuló nagy gyűlését u. cs. Marosvásárhelyen. Az E. G. E. a gyűlésre közel ezer östermelőt, gyárost és iparost hívott meg. A kiállítás tudnivalóinak szétküldését az E. G. E. a mai napon megkezdte. Mindazok az érdeklődő gazdák, gyárosok és iparosok, akik igényt tartanak arra és esetleg nem kaptak volna, jelentsék be igényüket az E. G. E. titkári hivatalához (Kolozsvár, Attila-utca 10), mely esetben azt az egylet azonnal megküldi.

Háziipari és népművészeti kiállítás Kolozsváron. Május elsején Kolozsváron a róm. kath. főgimnázium dísztermében nyílik meg a Bethlen Mária grófné lelkes és hozzáértő vezetése alatt az erdélyi magyar háziipari és népművészeti vándorkiállítás, mely három napig lesz nyitva a közönség számára és pedig május hó 1., 2. és 3. napjain. A kiállításnak különös érdekességet és jelentőséget ad az a körülmény, hogy Bethlen Mária grófné az összegyűjtött ritka szép anyagot vándorkiállítások keretében Budapesten és Magyarországon 5 nagyobb városában is be fogja mutatni. A vándorkiállítások első állomása Kolozsvár. A kiállítás célja az erdélyi magyar háziipar és népművészet termékeinek ismertetése, részére piac keresése. A mai gazdasági viszonyok és gabonárák mellett a háziipar egyre nagyobb jelentősége lesz és első sorban az erdélyi magyar intelligencia minden rétege kell, hogy megismerje, megszeresse és otthonát az erdélyi magyar nép háziiparának elsőrendű termékeivel berendezze és művészetét jóakaratu pártfogásával támogassa és fejlessze. A kiállítás gazdag anyaga erre hő alkalmat fog nyújtani és ezért ne mulassza el egy erdélyi magyar család se meglátogatni a kiállítást gyermekeivel együtt, hogy már a gyermek szívébe otthon találjon a népünk munkája és művészetét. Igen kívánatos volna, hogy a szép kiállítást az iskolák is látogassák csoportosan és a tanuló ifjúság tudása, izlése, ismerete gyarapodjék.

SOLBAR-NOSPRASEN

az egyedüli sikerrel használt vegyszer a gyümölcsstermelésben. 385

Az állatexportőrök kényszerszindikátusa nem tud megfelelni hivatásának. A kényszerszindikátusok tömegét óhajtja a kormány megteremteni, noha, az eddig létrehozottak sem tudnak megfelelni hivatásuknak. Így elsősorban a gazdákat is közelről érintő állatexportőrök szindikátusa az, amely tipikus példát szolgáltat erre. A szindikátus olyan illeteket ró a tagokra, hogy azokat a kisebb emberek nem bírják meg. Így kilépésre kényszerítik őket és benn marad egy néhány nagytőkés exportőr, akik monopolisztikusan kihasználják azt a helyzetet a gazda kárára, hogy csak ők exportálhatnak. A gazdasági élet törvényeit nem lehet kényszer rendszabályokkal befolyásolni. Előreláthatólag rövidesen kénytelenek lesznek feloszlani a kényszerszindikátusok, mint hivatásuknak megfelelő képtelen intézmények.

Dr. Bodon Károly egyetemi m. tanár: „Hogyan éljen a szivbajos ember?” Szivbaj, érlemeszesedés, vérnyomás. III-ik javított kiadás. Novák Rudolf és Tsa Budapest. Néhány héten belül három kiadás, oly könyvsiker, mely már magában is a kitünő szerző dicséretére válik. A már is közkedvelt könyv élesen elkülöníti a valódi szivbajosokat a képzelt-be-tegetektől, amire tényleg szükség van, mert az utóbbiak száma igen nagy. Kimutatja a lelkiélet nagy hatását a szívre és rámutat arra, miképp szabadulhatnak az illetők a képzelt betegség rémétől. Rendkívül hasznosak azon részletes és pontos utasítások és tanácsok, melyek a betegek életmódjára, táplálkozására, nemi életére, házasságára, munkájára és pihenésére, a szesz italokra, kávéra, teára, a dohányzásra és egyéb élvezetekre ad. Külön fejezetet szentel a sportnak, rámutatván hasznos és szükséges volta mellett annak kinövésére is. Nagyon figyelemre méltók az érlemeszesedésre, a vérnyomásra és a szivbajokkal járó egyéb jelenségekre vonatkozó fejezetek. A kiváló szerző, ki sok évi nagy tapasztalatokra támaszkodik, ismerteti a szivbajok kezelésének módját is, kitérvén a gyógyszeres kezelése mellett az étrendi és fizikai kezelésekre is, amely utóbbiak körébe a klíma változtatás, a torna, masszázs, a fürdőkezelés, a villamos kezelés és az érvágás is tartoznak. Nagyon nyomatékosan hangsúlyozza a testi kezelés mellett a lelki kezelésnek és a megnyugtatósnak szükségességét. A könyv kiállítása és nyomása kifogástalan. Ára csak P 2.60.

Ez évben is kedvezményes alapon állapítják meg a Hangya Szövetkezetek adóját. A pénzügyminisztérium rendelete szerint, az ezévi adókiutalásokról a Hangya Szövetkezetek adója az adótörvény 34. és 35. cikkében megjelölt kedvezményes alapon állapítandó meg anélkül, hogy Szövetkezeteknek bizonyítaniok kellene, hogy alapszabályaikat a szövetkezeti törvénynek megfelelően módosították-e. A kedvezményes adómegállapítást csak azok a Hangya Szövetkezetek igényelhetik, amelyeknek mérlegeit az Uniunea Cooperativelor ellenőrző szervei láttamozták.

Május 15-től a közép-európai időszámítás fog életbe lépni Romániában. Románia Európa keleti részén fekszik, ezért a kelet-európai időszámításhoz igazodtunk eddig. Most május 15-től ismét a közép-európai időszámítás fog életbe lépni, vagyis az órákat gy órával vissza kell vinni úgy, hogy a mai déli egy órakor 12 óra lesz még csupán. Az óra szerint korábban fog virradni és korábban is esteledik majd.

Megállapították a magyarországi cukorrépa árakat. Eszerint a gyárak a régi termelőkkel tartoznak szerződést kötni. A vetésterület 18,5%-kal csökkentendő. A répa alapára 2,50 Pengő. Ez az ár a londoni és belföldi cukoráraktól függőleges arányban emelkedik. A gyár tartozik 16 kg. répamagot ingyen adni minden 120 mázsa répa után, valamint 50 bani előleget minden lekötött mázsa répa után. Ez kat. holdanként kb. 1500—1800 L. A szerződés nem kat. holdakra, hanem meghatározott mennyiségű répa-ra szól. A tőbbletet a gyár nem tartozik átvenni. Szükség esetén átveheti de 2,50 Pengőnél kevesebbet nem fizethet az így átvett mennyiségért.

Szenvedő nőknél a természetes „Ferenc József” keserűvíz könnyű, erőlködés nélkül való bélkiürülést idéz elő és ezáltal sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre. A női betegségekre vonatkozó tudományos irodalom több megalkotója írja, hogy a Ferenc József víz kitűnő hatásáról a saját kísérletei alapján is alkalma volt meggyőződést szerezni. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Szegődménylevelek kaphatók az E. G. E.-nél. Több oldalról merül fel az a kívánság, hogy a gazdaközönség gazdasági nyomtatvány szükségletéről gondoskodják az E. G. E. Ezen kívánalomnak eleget teendő, az egyesület szegődménylevelet nyomtatott. A szegődménylevél az alkalmazott alkalmazási feltételeinek felsorolására, a kivett járandóságok feltüntetésére és az átadott tárgyak leltározására tartalmaz rovatokat. Ezek ára darabonként 3 L. Megrendelhető az E. G. E. titkári hivatalában. (Kolozsvár, Attila-utca 10.)

PIAC.

Temesvári piaci árak: Buza 78 kg-os 330, tengeri 310, zab 350 lei 100 kg-ként.

Bánáti gabonaárak: Buza 330—360, árpa 270—280, tengeri 240—250, zab 280—290 lei 100 kg-ként.

Budapesti gabonaárak: Buza tiszavidéki 77 kg-os 15.65—15.80 P (469.50—474 lei), 80 kg-os 16.10—16.55 P (483—496.50 lei), tengeri 15.20—15.40 P (456—462 lei), zab 21.50—22 P (645—662 lei), árpa takarmány 19—19.25 P (570—577.50 lei), sörárpa 20—21 P (600—630 lei).

APRÓHIRDETÉSEK.

Eladó 13 hónapos szőke mangalica nagyfajtájú tenyészkán. Cim: Pal Dénes pl-bánus, Szászfenes Floresti. 371

Alkalmazást keres egy vizsgázott Stabil gépész ki hosszú éveken keresztül uradalmakban mint fő- és gépész volt alkalmazva. Gazdaságba, malomba, szeszgyárba, vagy nyári cséplésre. A gépek szakszerű javítására vállalja. Cim a kiadóhivatalba. 387

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank RT. Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii (volt Mátyás király-tér) 7. szám

Betéteket előnyös kamattal fogad el és rendszerint felmondás nélkül fizet vissza. Olcsó kölcsönöket nyújt.

Fiókjai: Dej-Dés, Diciosánmartin-Dicsőszentmárton, Alba-Iulia-Gyulafehérvár, Târgu-Mures-Marosvásárhely, Oradea-Nagyvárad és Timișoara-Temesvár.

SAJÁT TŐKÉI: 143 MILLIÓ LEJ

Affiliált intézetei: Torda-Aranyosvármegyei Takarékpénztár Rt. Turda-Torda, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Aiud-Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Odorheiu-Székelyudvarhely és Cristur-Székelykeresztúr, Szászrégenvidéki Takarékpénztár és Hitelbank Rt. Reghin-Szászrégen, Népbank Rt. Huedin-Bánffyhyunad, Szamosújvári Hitelbank részvénytárs. Gherla-Szamosújvár.

Minden bankügyletet legelőnyösebben végez. Áruaktárai a vasut mellett 3804

AMBROSI, FISCHER & CO AIUD·JUD·ALBA

Szállítunk kifogástalan minőségben és előnyös árak mellett: *Berlandieri* × *Riparia*, *Riparia portolis*, *Riparia* × *Rupestris*

alanyvesszőket nagykiterjedésű enyedi, medgyesi és bufteai anyatelepünkről. — Akinek alanyvesszőre szüksége van, kérjen okvetlenül tőlünk is ajánlatot.

Árjegyzék kívánatra díjtalan

VETŐMAGVAK

Lucerna és lóheremagvak,

arankamentes államilag olomzárólt

Zöldség- és virágmagvak

garantált fajtiszta és csiraképes

Fü- és heremagvak állandó rétek

és legelők bevetésére

Takarmányrúpamagvak eredeti

behozatal közismert tenyésztőktől

Műtrágya

Kertművelési és méhészeti

cikkek nagy választékban.

Raktárról szállít legolcsóbb ár mellett az

Erdélyi Szász Gazdasági

Egyesület árucarnoka

S i b i u

Sörgöncim: Verkaufshalle Sibiu.

Telefon: No. 200. Árjegyzék ingyen. 374

Az
Ambrosi Szőlőoltványtelep Medgyes-Medias
Tulajdonos: Dr. Ambrosi Alfréd

Szállít
elsőrangú és garantált fajtiszta Szőlőoltványokat és amerikai alanyvesszőket. —
Kérje új árjegyzékünket! 350

Vermorel rendszerű 386

„IDEAL” szőlőpermetező

kicsavarható szivattyútesttel Lei 1300—
bérmentve bármely állomásra.

Rézgálic 99°-os

Wolfner-féle gépszijak, gépkenő olajok,
műszaki cikkek és mindennemű vasárú
legolcsóbb napi áron

BARZEL-cég

Műszaki osztályában (Hann F.)
Cluj-Kolozsvár, Széchenyi-tér 13.

Szilvatermelők!

Ne hagyjátok szilvásaitokat
pusztulni! 360

Pajzstetű, levéltetű, korom-
penész ellen: 4%-os LIBEX-

permetezés virágzás után
egyszer, 14 nap múlva másodszor.

Vértetű ellen: LIBEX-el permetezzük
az almafákat.

Ismertetőt ingyen küldenek a lerakatok:

— Aiud: Hangya központ. — Alba-Iulia: Karl F. Jickeli. — Arad: Mezőgazdák Kereskedelmi Rt. — Baia Mare: Haracsek Vilmos. — Carei: Sztruhár & Mandl. — Cluj: Agrotechnica, Cal. Reg. Ferdinand 8, Schieb & Co. P. Mihai Viteazul 40. — Dej: Gazdasági Egylet. — Oradea: Takarékoság Szövetkezet, Piața Unirii 5 sz. — Satu-Mare: Mezőgazdák Rt. — Simleu: Schwarz M. — Timișoara: Karner Ede Rt. Str. Brătianu 12. — Zalău: Kincses és Erdey. —

Vezérképviselő: FREDERIC SPODHEIM és TÁRSA
București 2, Bulev. Elisabeta 55.

Szőlőoltványok
ugymint amerikai sima
és gyökeres vesszők
a legkeresettebb fajok-

ból, legjobb minőségben, garantált fajtiszta kaphatók:

Caspari Fr.-nél, Medgyes-Medias,
Jud. Târnava-Mare.

347 Árjegyzék ingyen.
„NEUBURGER” KÜLÖNLEGESSÉG.

Marabu
keltetőgépek

gravitációs központi melegfűtéssel,
többszörösen kitüntetve, raktárról szállít 388

„MODERNA”

építőipari gépek és rádiátor R.-T.
Brașov, Str. Infundată (Kis-u.) 12

Ajánlat és prospektus díjmentesen!